

Anvisningar för region att rekvirera statsbidrag för 2024 för skyddade utrymmen (del 2)

Socialstyrelsen har regeringens uppdrag att fördela statsbidrag till ett urval av regioner för att genomföra åtgärder som syftar till att skyndsamt möjliggöra nyttjande av skyddade utrymmen avsedda för hälso- och sjukvård.¹

Begrepp

Det finns inga juridiskt fastställda krav för utformningen av skyddade utrymmen. Socialstyrelsen utgår därför från de fortifikatoriska kriterier som togs fram tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i regeringsuppdraget S2022/03173. Med skyddade utrymmen avses här utrymme som ger visst skydd mot skadlig påverkan från omgivningen. Skyddade utrymmen ska ge ett visst skydd mot luftstöt vågor, splitter, byggnadsras samt joniserande strålning.

Bakgrund

Av såväl den försvarspolitiska inriktningspropositionen Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30) som av Försvarsberedningens rapport Kraftsamling – Inriktning av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret (Ds 2023:34) framgår att hälso- och sjukvården har en central plats i totalförsvaret. Det är viktigt att funktionaliteten så långt som möjligt kan upprätthållas inom hälso- och sjukvården också i krig.

Socialstyrelsens tidigare uppdrag Kartläggning av befintliga skyddade utrymmen och lokaler avsedda för hälso- och sjukvården (S2022/03173) har bidragit till bättre kunskap regionalt och nationellt om, var och i vilken omfattning det finns skyddade utrymmen och lokaler där det kan bedrivas vård i länen.

Beskrivning av urval och fördelningsnyckel

Enligt uppdraget ska Socialstyrelsen vid urvalet av regioner utgå från kartläggningen som utfördes inom ramen för uppdraget att kartlägga befintliga skyddade utrymmen och lokaler avsedda för hälso- och sjukvård i landets regioner. Socialstyrelsen har även utgått från strategiskt viktiga geografiska områden i urvalet av

¹ Regeringsbeslut 2024-02-22, S2022/03173, S2024/00390 (delvis)

regioner. En av dessa regioner kommer att få ett högre belopp för att anställa en expert som stöd både till övriga regioner i piloten och till Socialstyrelsen i uppdraget. Se bilaga 1.

Vilka kan rekvirera statsbidraget?

Socialstyrelsen har beslutat om vilka fyra regioner som kan rekvirera medel för att genomföra åtgärder för att skyndsamt möjliggöra nyttjande av skyddade utrymmen. Av tabell 1, i bilaga 1, framgår vilket belopp varje region kan rekvirera för 2024.

Bidragets storlek

Statsbidraget fördelas till regionerna efter rekvisition. Belopp att fördela för 2024 är totalt 24 000 000 kronor. Fördelning framgår av fördelningsnyckel i Bilaga 1, anvisningarna.

Vad kan ni använda statsbidraget till?

Syftet är att genomföra åtgärder för att skyndsamt möjliggöra nyttjande av skyddade utrymmen avsedda för hälso- och sjukvård.

Bidraget får användas för att täcka kostnader som krävs för att förbereda och genomföra åtgärder på utvalda skyddade utrymmen avsedda för hälso- och sjukvård. Det kan exempelvis vara personalkostnader och inköp av material och utrustning.

Åtgärderna ska påbörjas under 2024. Regionerna behöver inte vara färdiga med arbetet under 2024, men behöver påbörja att genomföra åtgärder på utvalda skyddade utrymmen.

Regionernas arbete ska ha sin utgångspunkt i de fortifikatoriska kriterier som Socialstyrelsen tillsammans med MSB har tagit fram inom ramen för den tidigare inventeringen.² Enligt de fortifikatoriska kriterierna ska ett skyddat utrymme ge visst skydd mot skadlig påverkan från omgivningen. Med skadlig påverkan avses luftstöt vågor, splitter, byggnadsras samt joniserande strålning.

Metodstöd

Som stöd för regionernas arbete tar Socialstyrelsen fram ett metodstöd som delas med regionerna. Regionen ska utgå ifrån metodstödet när de förbereder arbetet.

När kan ni använda statsbidraget?

Socialstyrelsen betalar ut statsbidraget under 2024 och det kan användas från 1 januari 2024 till 31 december 2024.

² De fortifikatoriska kriterierna finns i det metodstöd som delas med regionerna

Villkor för statsbidraget

Sista dag att rekquirera statsbidraget är den 15 augusti 2024. Rätten till statsbidrag förfaller om rekvisition inte har lämnats in senast detta datum. Statsbidrag som inte har rekvirerats senast den 15 augusti kan fördelas om till de regioner som angivit att de önskar ta del av dessa.

Vidare ska varje region redovisa vilka åtgärder för som regionerna har vidtagit för att möjliggöra nyttjande av skyddade utrymmen.

Hur gör ni ansökan?

Statsbidragen till regioner betalas ut engångsvis efter rekvisition ställd till Socialstyrelsen.

Vägledning för ansökan via e-tjänst

Innan ni rekquirerar bidraget behöver behörig företrädare (eller en person med fullmakt från denne) ansöka om att bli ombud. Tänk på att vara ute i god tid för att ansöka om att bli ombud. Beräknad handläggningstid är en månad.

► [Läs mer om ombudsansökan](#)

Efter att er ombudsansökan beviljats kan ni ansöka om att rekquirera statsbidraget via e-tjänsten. Ni ansöker via webbformuläret som ni hittar genom att klicka på ”Ansök nu” för det specifika bidraget som ni hittar under rubriken ”öppna utlysningar” i inloggat läge.

Kom ihåg att ladda upp och spara de bilagor som Socialstyrelsen begär i e-tjänsten.

Vad gäller för återrapportering och återbetalning av statsbidraget?

Varje region ska senast i april 2025 återrapportera hur bidraget använts, samt lämna en ekonomisk redovisning. I mars 2025 kommer Socialstyrelsen att skicka ett webbaserat återrapporteringsformulär till regionens registrator för vidarebefordran till verksamhet med ansvar för statsbidrag.

Statsbidrag som inte har förbrukats eller inte har använts i enlighet med angivna villkor i regeringens beslut eller i dessa anvisningar, ska återbetalas till Socialstyrelsen. Ett sådant villkor är att återrapporteringen till Socialstyrelsen sker inom den angivna tidsramen. Socialstyrelsen fakturerar berörda bidragsmottagare.

Information

Frågor om statsbidraget (ansökan, handläggning, utbetalning) skickas till Funktionsbrevlåda: ssik@socialstyrelsen.se

Bilaga 1

Tabell 1. Total ersättning per region år 2024

Område	Kronor
Region Stockholm	6 600 000
Region Gotland	5 800 000
Region Norrbotten	5 800 000
Region Västerbotten	5 800 000